

Dramaturgie française contemporaine

Unité 2

Les grandes théories du drame contemporain
Jean-Pierre Sarrazac (1/2)

Kalliopi Exarchou
Langue et Littérature françaises

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

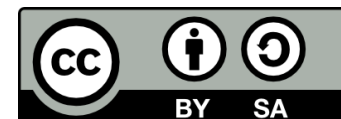

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

**Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται
σε άδειες χρήσης Creative Commons.**

**Για εκπαιδευτικό υλικό,
όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης,
η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.**

Χρηματοδότηση

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.

Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.

Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Dramaturgie française contemporaine

Unité 2

Les grandes théories du drame contemporain

Jean-Pierre Sarrazac(1/2)

(théâtre para- ou extra-dramatique)

2 Les grandes théories du drame contemporain : Jean-Pierre Sarrazac

- 2.1 Qu'est-ce que le drame?
- 2.2 Antinomies entre le dramatique et l'épique.
- 2.3 Drame-de-la-vie/drame-dans-la-vie.
- 2.4 L'auteur-rhapsode de l'avenir.
- 2.5 Le rhapsodique.
- 2.6 Le rôle du rhapsode.
- 2.7 Conclusion de la rhapsodisation du théâtre.

2.1 Qu'est-ce que le drame?

- **Le drame moderne** représente une des formes les plus libres et les plus concrètes de l'écriture moderne.
- **La visée de l'Avenir du Drame**

Grandes rubriques générales de la poétique du drame moderne :

- a. lutte du principe dramatique et du principe épique
- b. mise en cause de la notion du personnage
- c. traitement du langage au théâtre
- d. question des genres et des types de fiction légués par la tradition.

2.2 Antinomies entre le dramatique et l'épique

- Brecht - grand réformateur du théâtre – première moitié du XXe siècle.
- Brecht, grâce à sa théorie d'un théâtre épique, où les éléments narratifs le disputent aux éléments dramatiques, a ouvert à notre théâtre des perspectives d'émancipation.
- Notre tradition théâtrale recèle depuis longtemps une part **épique** (ex. une part romanesque dans la pratique théâtrale de Diderot).
- Zola reprend l'idée d'une contamination bénéfique du drame par le roman qui peut l'aider à son évolution.

2.3 Drame-de-la-vie/ drame-dans-la-vie (1/2)

- Le concept de **drame-dans-la-vie** renvoie à un dispositif encadrant un épisode spécialement choisi de la vie d'un héros, épisode correspondant à un passage du bonheur au malheur (ou l'inverse).
- Le **drame-de-la-vie** prend volontiers la vie à rebours, à contre-vie en quelque sorte. Il rassemble tous les événements minuscules, à la limite insignifiants, qui font une « vie plane » (Tchekhov).
- D'un **drame-de-la-vie** sont absents les grands retournements de fortune qui faisaient les tragédies et, plus largement, les **dramas-dans-la-vie**.

2.3 Drame-de-la-vie/ drame-dans-la-vie (2/2)

- Bonheur et malheur alternent sans cesse et parfois se confondent.
- Le **tragique moderne** n'est plus **transcendant** mais **immanent et viager**.

2.4 L'auteur-rhapsode de l'avenir

- Rhapsodage = action de rhapsoder
- Rhaptein = coudre (coudre ou ajuster des chants à la narration épique homérique, hybridation).
- Rhapsode = antiquité grecque. Nom donné à ceux qui allaient de ville en ville chanter des poésies et surtout des morceaux détachés de *l'Iliade* et de *l'Odyssée*.
- Rhapsodie = suite de morceaux épiques récités par les rhapsodes. Pièce instrumentale de composition très libre.

2.5 Le rhapsodique

- Le **rhapsodique**, c'est le hors-norme, le monstrueux, l'Irrégulier.
- Le **rhapsodique**, c'est le kaléidoscope des modes dramatique, épique, lyrique, **du tragique et comique**, assemblage de formes théâtrales et extra-théâtrales.
- Théâtre moderne = **mimèsis** incomplète, sans cesse interrompue par la **diegèsis**.
- La **pulsion rhapsodique** possède cette propriété **d'illimiter** le drame. Et ainsi de l'élargir en **drame-de-la-vie**.

2.6 Le rôle du rhapsode

- **Rhapsode-meneur de jeu** = il invite le spectateur à s'interroger sur les « pourquoi » de l'action.
- **Rhapsode-didascale** = voix sourde ou sonore qui s'adresse au spectateur.
- **Rhapsode-témoin (martis, martyr)** = il présente le rappel du drame d'une vie vécue. Il donne de la brillance à l'objet dont on témoigne, qu'il s'agisse de soi, du monde ou des deux à la fois.
- « Je suis Témoin, je suis seul témoin de moi-même », proclame Artaud (témoin de soi-même, témoin d'une autre génération, témoin de l'autre).

2.7 Conclusion de la rhapsodisation du théâtre

- Choix de l'Irrégularité.
- Kaléidoscope des modes dramatique, épique et lyrique.
- Retournement constant du haut et du bas, du tragique et du comique.
- Assemblage de formes théâtrales et extra-théâtrales, formant la mosaïque d'une écriture percée d'une voix narratrice.
- Faire fuir le système dramatique, c'est cela le devenir rhapsodique du théâtre.
- La pratique du « théâtre récit » et l'idée vitézienne de « faire théâtre de tout ».

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Kalliopi Exarchou.

«Dramaturgie française contemporaine. Unité 2. Les grandes théories du drame contemporain Jean-Pierre Sarrazac (1/2)».

Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS174/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

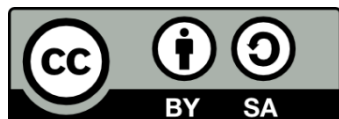
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ανδρομάχη Μουρτζούχου
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

